

gleškem so železne proge v primeri jako kratke, saj je cel angleški otok le polovico tako velik kot pa država Texas v Ameriki.

Kmetijstvo.

Novo sredstvo za zadržavanje snežne vode.

Sneg ne namoči samo zemlje, kadar se taje, temveč jo tudi pognoji. V zraku je mnogobrojno prahu in drugih rastlinskih redilnih snovij, katere vzame sneg seboj. Zatorej je potreba gledati, da nam snežna voda ne uide. Navadno pa le majhen del snežne vode zemlja popije, večina jo pa odteče v reke in morja, posebno pri naglem tajanju snega.

Zaradi tega so nekateri kmetovalci jeli misliti, kako bi se dala obdržati ta voda. Neki ruski kmetovalec je poskusil z valjanjem snega. Kakor je padel sneg, ga je povaljal z valjarjem v precej oddaljenih pasovih. Za valjar je porabil sod, v katerega je naložil kamenja in ga valil po snegu. Ko je pal nov sneg je to zopet ponavljal in sicer ravno po tistih mestih, kakor poprej.

Vspreh tega valjanja je bil ugoden. Sneg je pomladi na povaljanih krajih hitreje skopnil nego na drugih. Neskopneli sneg je pa vodo zadrževal, da jo je zemlja popila.

Da se pa ve, katera dela je treba valjati, kadar pade nov sneg, je dotičnik že jeseni na obeh koncih s koli zaznamoval taka mesta.

Sneg se tudi more valjati z valjarjem, katerega vlečejo konji, a to je težje, ker konji morajo gaziti po snegu. Sploh pa to navadno opravijo lahko ljudje in je za mladino to celo zabava.

Dobro je tudi, če se sneg povalja po tacih mestih na njivah, kjer počasneje kopni, ako je vsejana ozimina. S tem se pospeši kopnenje in nevarnost za žito se odpravi.

Ta kmetovalec je pa porabil še drug način, po katerem je zabranil odtekanje snežnice. Nekateri pasove snega je pokril s slamo, druge pa pustil nepokrite. Sneg je pokrit ostal mnogo dalje in zadrževal odtok vode. Vspreh je bil tudi ugoden. Seveda se ta način da porabiti le na mirnih krajih, kjer ni vetra. Da pa pokrit sneg le predolgo ne leži, se z grabljami odkrije.

Kar se tiče valjanja, moramo omeniti, da je po skušnjah bolje, ako se ne valja vselej, ko je pal sneg, temveč le, kadar je južno vreme in se je sneg nekoliko že omečil.

Tako ravnanje priporoča se posebno za kraje, kjer je rada suša. Snežnica tako ostane in rastline imajo precej časa potrebno vlago. Seveda je pri tem treba se ozirati na krajne razmere. Na krajih, kjer sneg že tako prepočasno kopni, bi ga zlasti ne bilo umestno s pokrivanjem zadrževati, da bi kopnenje se še bolj zavleklo. Na krajih, kjer je dovolj ali pa še preveč vlage, seveda nikdo ne bode zadrževal odtekanja snežnice.

Kmetijske raznoterosti.

Pisana lucerna cvete svetlomodro, včasih pa tudi rumeno in belo. Ta lucerna raste tudi v najtežji ilovnati prsti, in jej ne škoduje noben plevel. Občutljiva ni, če tudi včasih voda poplavi polje. Zimski mraz jej tudi posebno ne škoduje. Vspeva pa tudi na peščeni ali kamniti zemlji. Traje na njivi dvajset do trideset let

Debela zrna za setev. Neki francoski kmetovalec po imenu Despres je opazil, da se nad 2000 kilogramov žita na hektarji več pride, če se seje debela zrna, nego bi se sejala drobna. Da odloči debelejša zrna, se rabijo zato primerno gosta rešeta, skozi katera gredo drobnejša zrna.

Bela kavkaška jelka je jako trdna. Zima jej ne škoduje, pa tudi ne pomladni mraz, ker pozneje poganja. Vspeva pa tudi na slabi zemlji.

Poučni in zabavni del.

Jugoslavjanski Glasnik in Stenograf.

Izišla je 1. št. „Jugoslavjanskega Glasnika in Stenografa“ se sledeče vsebine: Gozdna kapelica, zložil A. A. (s sliko). — Petdesetgodišni jubilej na balgarskata periodičeskata knjiga. — Školstvo v Hrvatskeji, napisao ff. — Lepa naša domovina, spisal P. K. (s sliko.) — Kulturno zgodovinske novice. — Razno. — Stenografija v parvoto balgarskoto zemljedelčesko promišljeno vzloženije v Plovdivu (s kartina). — Dr. Izidor Kršnjavi (s sliko). — Prof. Ivan Krušič (s sliko.) — Srpska stenografija (sa slikom Jovana S. Milovanoviča.) Šetna jednoga stenografa po vašaru, sprevaio Ljubomir P. Nenadović. — Stenografske novine. — Iz tujih dežel. — Književnost. — Šumi Marica zložil A. Aškerc. — Rječ na T. Burmova, pa slučaj, na 50 godišnji jubilej na balg. perjodičeska knjiga. — Stenograf na saštata peč, spored debatnota pisma. — O početku i razvitku stenografije v Hrvatskeji. — Šetnja jednoga stenografa po pazaru od L. Nenadovća. — Primeri k članku o samoglasnem „r“. — Narodni pregovori. — Korist stenografije. — Bolgarka iz vračanske okolice, slika profesorja Iv. Mrkviče.

Iznenadil nas je ta list kakor po svojej vsebini, tako tudi po svojej elegantnej obliki in finem tisku, kateri vsa čast Hribarjevi tiskarni posebno pa so slike vse izvirne, tako lepo izdelane ter najčisteje tiskane. Pri vseh teh izbornih lastnostih je pa sploh ta list svoje vrste, kakoršnega še dosedaj na slovanskem jugu ni bilo ter se mora že na prvi pogled vsakemu prikupiti, a zanimal bode posebno prijatelje južno-slavjanske vzajemnosti, ker je pisan v vseh štirih narečjih slavjanskega juga, in priobčuje vse važneje vesti na kulturno-zgodovinskem polji iz Hrvatske, Bolgarske, Srbije in Slovenije; vsaka vest je pisana v onem jeziku, katerega plemena se v prvi vrsti tiče. Ilustracije so izdelane po izvirnikih prof. Mrkvičke v Sofiji, prof. Angelova v Plovdivu, akad. slikarja Grilca v Ljubljani; a fotografije po proizvodih znanega spretnega amateur fotografa Srečka Magoliča v Celji, kateri je bil že odlikovan na nekih fotografiskih razstavah; potem

po fotografijah dvorskih fotografov Iovanoviča v Belemgradu in Karastojanova v Sofiji. A stenografični del je litografiran v Draždanih tako čisto in pravilno, da se meri s prvimi strokovnimi listi na svetu. Kakšna velika razlika je med prvimi petimi tečaji tega lista in sedanjim šestim. Tukaj se vidi napredek v stroki, a vidi se tudi da uredništvo razpolaga z izdatnimi duševnimi in gmotnimi sredstvi, da dade listu tak obilen zadržaj in tako krasno obliko, pri vsem tem, da je cena toliko nizka (2 gld. 50 kr. na leto). Urednik g. Bezenšek je razpisal v prvi številki še posebno nagrado 400 kron za štiri najboljše kulturno-zgodovinske članke, pisane v slovenskem, hrvaškem, srbskem ali bolgarskem jeziku. Kakor smo zvedeli, prinese Jugosl. Glasnik v prvem polletju kot prilogo še nekatere glasbene novosti našega slavnega umetnika Davorina Jenka. Tudi slike prvih umetnikov in umetnic, pisateljev in pisateljic na slovanskem jugu bodo prišle na red. Krasna slika naše gledališke umetnice gđ. Nigrinjeve v vlogi Oteliije je že izdelana v Pragi ter pripravljena za 3 št. Razne narodne nošnje iz slavjanskega juga bodo videti v vsaki številki; sploh ga bodo krasile le izvirne slike vzete iz narodnega življenja Jugoslovanov. A tudi slike najlepših pokrajin in mest bodo prinašale; v prihodni št. pridejo slike iz Postojinske jame, katere je pri električni razsvitlavi posnel postojinski fotograf Šeber, čegar fotografije so bile tudi odlikovane l. 1892. na plovdivski razstavi.

Tako bode list dostojen svojega imena „Jugoslavjanski Glasnik“.

Deset let v Ameriki.

(Iz osebnih spominov Rusa P. Tverskega.)

VI.

(Dalje.)

Jug in njegovi nazori imeli so sicer mnogo privržencev — obožateljev tudi na severu; stranki „ničesa ne vedočih“ (know nothings) in „bakrenih čet“ (coppenheds), ki sta posebno strogo se ločili za časa mejsebojne vojske, ste bili prešinjani s temi tendencami na severu — a glavna množina prebivalstva na severu in zapadu je bila proti robstvu in pa proti svobodni trgovini. Če tudi so 1856. l. južani še bili zmagali s svojimi ljudmi, a vendar je že tedaj za vsacega daljnoglednega opazovatelja bilo jasno, da te razmere ne bodo dolgo trpele — in res so že 1860. leta bili južani premagani. Tudi tukaj se je videla razlika, ki se tako rezko kaže v zgodovini anglosakonskega in latinskega plemena. Južne države se niso podvrgele odločitvi večine glasov, kakor je poprej storil sever mnogokrat, ko je bil od juga premagan pri volitvah, južne države so se takoj odločile in osnovala samostojno zvezo. Dokler je bila moč v njih rokah, so bili za skupnost Zjedinjenih držav in so jih vladale, ako se je večina glasov izrekla proti njim, so se pa izpuntale proti večini. Zgodovina srednje- in južnoameriških republik je polno tacih dogodkov — v njih mogočnosti se kaže različna sposobnost za samoupravo mej Anglosaksonci in La-

tinci. Odločno je jug bil prepričan, da se sever ne bode upal potegniti za žaljeno in rušeno ustavo; pa kakor je znano, motil se je v svojih računih in je dovolj drago plačal svoje zmote.

Vojska ni le popolnoma strla robstva v Ameriki, temveč dala je zamorcem tudi volilno pravico. Jug je bil uničen, razrušen in opustošen, vojska je tudi sever stala stotisoče človeških življenj in mnogo milijard dolarjev, a zveza se je ohranila, robstvo se je odpravilo, ustava se je pa ohranila. Ideja absolutne samostojnosti posamičnih držav, ideja nasprotna duhu in črki ustave, katero so izmislili južani v potrebi, da ohranijo preživele svoj čas politične in gospodarske uredbe dežele, je bilo izruvana s korenino, in jo več ne priznavajo niti voditelji juga. Demokratična stranka sedanjega časa se ne izpodtika nad tem vprašanjem. Rešeno je z vojsko za vselej, in sicer v smislu, kakor so je razumevali sestavitelji ustave. Zjedinjenih držav, kakor so jo razumeli federalisti mej vojsko, in kakor jo razume vse prebivalstvo sedanjega časa, da so posamične države brezpogojno neodvisne v vseh notranjih stvareh; zavisne so pa od zvezne vlade, kongresa in višjega sodišča Zjedinjenih držav v vseh vprašanjih vnanje politike, kovanja denarja in vvoznih carin. Žal, da je ostalo nerešeno vprašanje, da bi se zvezne volitve odtegnile vplivu vlad posamičnih držav. Jug je bil tako pobit, demokratične stranke tako razpale, da sever niti mislil ni, da bi se trenutku brezpogojne zmage porabil ugodno razmere. Jug je zopet okreval, demokratična stranka je zopet jela vzdigovati glavo in to vprašanje v bližnji bodočnosti postane ravno tako žgoče, kakor so bili vprašanja, ko so prouzročila krvavo vojsko.

Poučni in zabavni drobiž.

Ruski car je določil, da se ima slednje leto iz državnega zaklada odločiti 50.000 rubljev v podporo potrebnih učenjakov, slovstvenikov in časnikarjev. Učnemu ministru in načelniku akademije znanosti se je ukazalo določiti podrobnejše določbe.

Društvo katoliških časnikarjev osnovalo se je v Londonu. Pristopilo je mej drugim tudi več žensk, ki delajo pri časopisih.

800.000 gld. je zapustil na Dunaji umrli občinski svetnik Treitl akademiji znanosti na Dunaji v zvezdoznanske namene. 200.000 gld. je volil za dobrodelne namene.

»Pariška moda« imenuje se list, ki je začel izhajati v hrvaščini v Zagrebu. List je podoben nemškimi in francoskim modnim listom in ga je posebno priporočati šiviljam. Za vse leto velja 4 gld.

Novice.

Deželni zbor kranjski.

V sedmi seji dne 25. januarija stavijo posl. Povše in tovariši nastopni samostalni predlog: Visoki deželni zbor naj sklene: „Deželnemu odboru se naroča, da odpošlje c. kr. ministerstvu spomenico, v kateri naj razloži stanje naše mlinarske obrti ter prosi, da visoka c. kr. državna vlada takoj